

prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud: A. Bologan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, L. Pruteanu, I. Muruianu)

Î N C H E I E R E

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Maria Tutunaru,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Lașco
împotriva Mariei Tutunaru cu privire încasarea sumei împrumutului, dobânzilor de
întârziere și cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 07 iunie 2018, Serghei Lașco a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Mariei Tutunaru cu privire încasarea sumei împrumutului, dobânzilor de
întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că conform contractului de împrumut din 01
septembrie 2014, a acordat cu împrumut Mariei Tutunaru suma de 10 000 de euro,
cu rata dobânzii de 2 % lunar, pe un termen de 1 an.

A menționat că la 01 ianuarie 2016, contractul de împrumut indicat a fost
reînnoit cu aceleași condiții - rata dobânzii de 2 % lunar, cu achitarea la începutul
fiecărei luni, a câte 200 de euro.

Reclamantul a afirmat că în confirmarea contractelor de împrumut la
solicitarea sa, pârâta întocmea și elibera recipise, indicând termenii de achitare.

A relevat că după notificarea din 26 octombrie 2017, suma totală a datoriei
constitua 14 800 de euro, inclusiv 4 800 de euro - rata dobânzii, sumă cu care
Maria Tutunaru a fost de acord și s-a obligat să o achite în termen de 10 zile, adică
până la 07 noiembrie 2017.

Reclamantul a solicitat încasarea datoriei la împrumut și dobânzile de
întârziere în mărime de 16 000 de euro și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea din 07 martie 2019 a Judecătoria Criuleni, sediul Central a fost
respinsă ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Lașco
împotriva Mariei Tutunaru cu privire la încasarea sumei împrumutului, dobânzii de
întârziere și cheltuielilor de judecată.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 22 martie 2019, Serghei
Lașco, reprezentat de avocatul Grigore Bîrcă, a declarat apel, prin care a solicitat
casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de
admitere a acțiunii și încasarea în beneficiul reclamantului a datoriei în mărime de
10000 de Euro, a dobânzii contractuale în mărime de 6 000 de Euro, pentru
perioada 01 iunie 2016 – 31 decembrie 2018 și a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel declarată de Serghei Lașco, reprezentat de avocatul Grigore Bîrcă; s-a casat hotărârea din 07 martie 2019 a Judecătorei Criuleni, sediul Central cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Lașco; s-a încasat de la Maria Tutunaru în beneficiul lui Serghei Lașco suma de 10 000 de Euro, convertiți în lei la cursul Băncii Naționale a Moldovei la ziua executării, cu titlu de datorie din împrumut. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. s-a încasat de la Maria Tutunaru în beneficiul lui Serghei Lașco suma de 17 421 de lei, cu titlu de taxă de stat pentru înaintarea acțiunii în judecată și a cererii de apel și suma de 1 500 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică în ordine de apel.

Prin încheierea din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a corectat eroarea de calcul admisă în dispozitivul deciziei din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și s-a indicat corect „Se încasează de la Maria Tutunaru în beneficiul lui Serghei Lașco suma de 16 417 lei, cu titlu de taxă de stat pentru înaintarea acțiunii în instanță și cererii de apel, și suma de 1 500 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.”

Pentru a decide astfel, instanța de apel, prin prisma art. 195, 196, 197, 199, 200, 206-211, 216, 217, 219-221, 277, 512, 514, 572, 602, 617 871 - 873 Cod civil (în vigoare până la 01.03.2019), a considerat întemeiate argumentele apelantului, concluzionând în sensul admiterii parțiale a acțiunii.

Colegiul civil a reținut că, așa cum a fost constatat din actele cauzei, la baza raportului juridic obligațional a părților litigante se află contractul de împrumut bănesc din 01 iunie 2012, prin care, Serghei Lașco a acordat Mariei Tutunaru un împrumut cu dobândă, iar ultima a garantat rambursarea datoriei în termenul stabilit. Mărimea împrumutului acordat în baza acestui contract constituind 10 000 de Euro, cu rata dobânzii pentru suma împrumutată de 2% lunar și termenul acordării împrumutului fiind de 1 an.

Instanța de apel a remarcat că la materialele cauzei lipsește originalul contractului de împrumut din 01 iunie 2012 și a luat la bază, copia acestui contract, autentificat de judecătorul primei instanțe, or, părțile nu au contestat veridicitatea acestei copii.

Totodată, Colegiul a relevat că la 01 ianuarie 2016, potrivit înscrisului atașat la cauză între Serghei Lașco și Maria Tutunaru a fost semnat un alt contract de împrumut în sumă de 10 000 de Euro, cu dobânda de 2% lunar, pe un termen de 1 an.

Astfel, instanța de apel a notat ca fiind probat incontestabil faptul că, în realitate, între părțile litigante, a avut loc un singur raport de împrumut în baza contractului semnat de către părți la 01 iunie 2012.

Colegiul a învederat faptul că atât apelantul cât și intimata au confirmat în fața instanței de apel, existența doar a unui singur contract de împrumut și anume acel din 01 iunie 2012, în suma de 10 000 de Euro.

De asemenea, colegiul a reținut că pârâta-intimată nu a prezentat dovezi pertinente și admisibile care să confirme faptul restituirii împrumutului în mărime de 10 000 de Euro, astfel, reieșind din faptul nerestituirii sumei împrumutate, cu acordul pârâtei, termenul de restituire a împrumutului a fost prelungit prin încheierea unor noi recipise scrise de pârâtă în anii 2013, 2014, 2016, 2017, ca garanție de restituire a împrumutului, în care suma împrumutată și dobânda contractuală au rămas aceleași ca și în contractul inițial.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că la întocmirea acestor recipise, părțile au considerat că prin ele se reînnoiește contractul din 01 iunie 2012, fiind astfel prelungit termenul de restituire a sumei împrumutate.

În același timp, a învederat că intimată prin înscrisuri întocmite și semnate personal, în special prin înscrisul din 05 ianuarie 2017 (f.d. 16), în care a confirmat datoria sa față de Serghei Lașco în sumă de 10 000 de Euro.

Așadar, instanța de apel a relevat că în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria, în sensul art. 277 alin. (1), lit. b) Cod civil, această situație conduce la întreruperea termenului de prescripție, fapt care, în speță, probează că termenul de prescripție extinctivă nu este expirat, or, după întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen, iar timpul scurs până la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extinctivă.

Prin urmare, în viziunea Colegiului, concluzia primei instanțe că acțiunea ar fi prescrisă a fost bazată pe neglijarea circumstanțelor reale ale raportului juridic confirmat prin înscrisuri.

Mai mult, instanța de apel menționând că odată fiind stabilit faptul existenței raportului juridic obligațional între părți și neonorării obligației împrumutatei de restituire a împrumutului în mărime de 10 000 de euro, a apreciat ca fiind întemeiată și legală pretenția reclamantului cu privire la încasarea sumei împrumutului în mărime de 10 000 de euro, reținând că intimata nu a contestat sub nici o formă existența și valabilitatea contractului de împrumut din 01 iunie 2012.

Cu privire la pretenția de încasare a ratei dobânzii de întârziere în mărime de 2% lunar, instanța de apel, a concluzionat că această pretenție nu poate fi admisă, deoarece contravine ratei dobânzii prevăzute de Banca Națională a Moldovei.

Mai mult, Colegiul a reliefat că de către părți, în fața instanței de apel a fost confirmat faptul că au transmis-primit sume de bani în contul achitării dobânzilor.

Cu referire la alegațiile reprezentantului intimatei, precum că toate contractele încheiate între Serghei Lașco și Maria Tutunaru, cu excepția celui din 01 iunie 2012, sunt nule, fiind încheiate cu încălcarea prevederilor legislației civile și anume prevederile art. 221 Cod Civil, Colegiul a remarcat că actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice, în temeiul alin. (2) din art. 221 Cod civil, poate fi invocat doar în privința unor terți, când există intenția din partea ambelor părți contractante a pretinsului contract simulat de a crea o aparență juridică pentru aceste terțe persoane, or anume atunci manifestarea de voință în cazul actului juridic este falsă și are drept scop inducerea în eroare a altor persoane și nici într-un caz nu este atribuită părților actului juridic.

La 09 decembrie 2019, Maria Tutunaru a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanța de judecată a aplicat eronat și a încălcat normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, recurenta în susținerea recursului a indicat că conform cererii de chemare în judecată pretențiile de încasare a datoriei au fost întemeiate pe contractul din 01 septembrie 2014 și nu în baza contractului din 01 iunie 2012

precum se indică în cererea de apel, contrar prevederilor art. 372, alin. (3) Cod de procedură civilă.

De asemenea, a afirmat că instanța de apel greșit a dispus spre încasare suma datoriei în lipsa în original a contractului de împrumut.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 10 octombrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 11 noiembrie 2019 (f.d. 154), or, la actele cauzei lipsește dovada de recepționare a acesteia de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 09 decembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 14 ianuarie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-269/20, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 176).

Conform avizului de recepție, intimatul a recepționat copia recursului la 17 ianuarie 2020 (f.d. 177), și la 07 februarie 2020 a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil (f.d. 178-179).

Examinând temeiurile recursului declarat de Maria Tutunaru, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maria Tutunaru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Maria Tutunaru ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat Maria Tutunaru, împotriva deciziei din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat